

Соціальна активність молоді формується в різних середовищах під час виховання, освіти, професійної й дозвіллевої діяльності. Якщо означені процеси є керованими й зумовленими суспільно, то сфера дозвілля – це віддзеркалення творчих пошуків самореалізації, адаптації й інтеграції молоді до нових умов соціокультурного розвитку інформаційного суспільства. Пошук нових підходів до аналізу дозвіллевої діяльності сучасної молоді сприяє створенню необхідних умов для її самоактуалізації, активній діяльності в навчальній та професійній сферах та формуванню соціально дієвого суб'єкта.

М. І. Максимовський

ОСОБЛИВОСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ ТЕХНОЛОГІЇ РОЗВИТКУ СОЦІАЛЬНОЇ КУЛЬТУРИ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ ЗАСОБАМИ АНІМАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Забезпечення успішного соціального розвитку студентів у професійній, громадській, комунікативно-інформаційній сферах зумовлює звернення до анімаційної діяльності як суспільної практики, що сприяє гармонізації процесу соціального становлення інтелектуалів у сфері вищої освіти. Отже, актуалізується реалізація технології розвитку соціальної культури (далі ТРСК) студентської молоді засобами анімаційної діяльності. Специфіку та ознаки соціально-педагогічних технологій вивчали О. Безпалько, Р. Вайнола, Н. Заверіко, І. Зверева, А. Капська, О. Караман. Процесуальні характеристики анімації досліджували Л. Волик, Т. Лесіна, П. Максимовська, Л. Тарасов, М. Ярошенко та ін. Здійснення ТРСК ґрунтується на тому, що соціальна культура студентської молоді в інформаційному суспільстві трактується як ступінь розвитку її соціальності, яка є виявом соціальної суб'єктності професійно-громадянського спрямування в освітньому просторі ВНЗ та поза його межами, сприяє відтворенню та вдосконаленню цінностей соціальної життєдіяльності за допомогою утворення нових моделей просоціальної активності, зокрема у віртуальному інформаційному середовищі з використанням нових засобів комунікації, обробки та зберігання інформації.

Реалізація ТРСК мала певні особливості. По-перше, вона здійснювалася на двох рівнях: внутрішньому середовищі вищого навчального закладу та поза ним у відкритому соціальному просторі. По-друге, одним із принципових завдань ТРСК стало здійснення анімаційної діяльності не тільки в позанавчальному, але й у навчальному процесі, зокрема для стимулювання наукової активності студентів. По-третє, на рівні внутрішньо-вузівського середовища відбувалося затвердження оперативного плану дій шляхом проведення як традиційних нарад, круглих столів, так й інтерактивних діалогів за допомогою віртуального спілкування в Інтернеті. Також проведено Арт-пікнік, у процесі якого кожен студент мав висунути власну пропозицію й представити себе як креативного діяча через різні види мистецтва та творчості. По-четверте, особливим

напрямом взаємодії на обох рівнях стала спільна діяльність з іноземними студентами. Саме цей напрям дозволив продемонструвати неупереджене ставлення, активне сприяння інтеграції в соціально-культурне середовище ВНЗ студентів інших країн. По-п'яте, зовнішньо-вузівська анімаційна діяльність з метою реалізації соціальної культури студентської молоді відбувалася за допомогою акції, під час якої активними студентами висунуто пропозиції, у яких відображено напрями подальшої креативної взаємодії. Зокрема відбувались виступи студентського аматорського театру в Територіальних центрах та інтернатних закладах (театралізовані інтерактивні вистави «Серце», «Шлях до життя» та ін.). По-шосте, під час реалізації ТРСК на обох рівнях здійснювалася інформаційно-комунікативна діяльність з виявлення просоціальної активності професійно-громадянського спрямування. У віртуальному просторі проводився флешмоб «Доторкнися до мрії», під час якого кожен охочий мав долучитися і викласти в мережу фото власної мрії, однак вона мала бути пов'язана із професією або громадською активністю. Цей напрям продовжився циклом заходів під загальною назвою «Фестиваль інтерактивних медіа-ідей».

Таким чином, реалізація технології розвитку соціальної культури студентської молоді відбувалася відповідно до визначених компонентів, етапів, процедур, операцій, критеріїв і показників. Загалом комплексно застосовувалися ефективні засоби анімаційної діяльності: мистецтво, туризм, гра, мотивуючі акції, традиційні та нові медіа. Перспективою подальшого дослідження є аналіз ефективності пропонованої технології та корекція результатів її втілення з метою застосування в освітньому процесі закладу вищої освіти.

Н. М. Печериця

ОСОБЛИВОСТІ СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНОЇ КОРЕКЦІЇ ЕЙДЖИЗМУ МОЛОДІ

Соціокультурна ситуація, що склалася нині в Україні, негативно впливає на соціальне становлення та розвиток сучасної молоді. Серед молодого покоління спостерігається схильність до прояву та поширення негативного соціального явища — ейджизму — дискримінації людини за віком. Загалом феномен ейджизму може стосуватися будь-якої вікової групи, але найчастіше виявляється в зневажливому ставленні молоді до літніх людей, їхніх висловлюваннях щодо старості в процесі міжособистісної взаємодії та на рівні соціальних інститутів, а іноді навіть і в агресивній та протиправній поведінці. Це — важлива соціальна проблема. Таке ставлення до літніх людей негативно впливає на соціальний розвиток молоді, тому потребує саме соціально-педагогічного корекційного впливу. Проблеми ейджизму досліджували такі науковці: О. Березіна, О. Краснов, І. Кресіна, Л. Магдисяк, А. Мікляєва, Л. Міщиха, Д. Солдаткін. Соціально-педагогічну корекцію різних негативних соціальних явищ

вивчали Г. Василенко, Т. Гніда, Н. Заверико, В. Носенко, Т. Окушко, Н. Сейко, Г. Товканець та ін. Але соціально-педагогічну корекцію ейджизму молоді досліджено недостатньо.

Підґрунтя для вивчення ейджизму розробив геронтолог Р. Батлер у 60 рр. XX ст. Учений пропонує розуміти ейджизм як комбінацію трьох взаємопов'язаних елементів: негативних стереотипів старості та старіння, дискримінаційних практик на адресу літніх людей у міжособистісній взаємодії людей, а також на рівні функціонування різних суспільних інститутів. На основі аналізу наукових праць Р. Батлера, О. Березіної, М. Скімової, Н. Кривоконь, Л. Магдисюк, А. Мікляєвої можна висловити: це поняття означає негативний стереотип, установку, упередження щодо старості та літніх людей, що супроводжується дискримінаційними діями в процесі міжособистісної взаємодії та на рівні соціальних інститутів. Негативний стереотип є основою такого ставлення молоді до літніх людей. У загальному розумінні А. Рижанова розкриває стереотип як стійкий зразок думок, сприйняття, зазначає, що він складається зі спрощених знань, почуттів та відповідної поведінки. Вона виокремлює соціальні, індивідуальні, позитивні, негативні, точні й неточні стереотипи. Явище ейджизму є негативним стереотипом, що поширює хибні уявлення, негативні емоції, переконання молоді щодо літніх людей, які поступово реалізуються через дискримінаційні дії. Основними факторами, що провокують ейджизм серед молоді, є: кризові соціокультурні явища, менталітет населення, зміна соціального статусу людей похилого віку та поширення ЗМІ негативного стереотипу щодо них. На відміну від інших видів корекції, соціально-педагогічна сприяє створенню необхідних умов для соціалізації та інтеграції молодого покоління в соціумі, а також зміцненню зв'язків між поколіннями, її складовою є двосторонній процес: безпосередня діяльність щодо корекції з молоддю та соціальним середовищем. Особливість соціально-педагогічної корекції полягає у виправленні та упередженні негативного явища ейджизму серед молоді та в інтеграції корекційних зусиль не лише внутрішнього соціально-виховного середовища, але й зовнішнього. Крім того, соціально-педагогічна діяльність має активізувати самокорекційний потенціал молодого покоління через переосмислення та відтворення власних правильних ціннісних орієнтацій; волонтерську діяльність; гармонізацію взаємовідносин з літніми людьми під час культурно-дозвілєвої діяльності; створення сприятливих умов для саморозвитку, самоорганізації та самореалізації молодого покоління в соціумі.

І. В. Дерев'яно, О. В. Олійник

СУБ'ЄКТ-ОБ'ЄКТНІ ВІДНОСИНИ В СИСТЕМІ ХРИСТІАНСЬКОГО ВИХОВАННЯ МОЛОДІ

Досягнення вітчизняної теорії виховання справедливо мають на меті всесторонній розвиток особистості, який відбивається на процесі виховання, його результаті.

Розглядаючи педагогічні ідеї християнського виховання, слід зазначити, що воно, як і будь-яке виховання, має свою певну педагогічну систему, яка має такі складові:

- суб'єкти християнського виховання — ті, хто організовує християнське;
- об'єкти впливу християнського виховання;
- мета і завдання християнського виховання;
- зміст християнського виховання;
- принципи його організації;
- засоби, форми і методи християнського виховання.

Християнське виховання — складне багатогранне явище, що є системою духовно-морального становлення особистості, яка через християнську віру, шляхом прояву вольових зусиль досягає християнських цінностей під керівництвом педагога, священнослужителя, батьків.

Немало науковців акцентують на вчителі як суб'єкті християнського виховання молоді, який є взірцем високої духовності і метою діяльності якого є інтегрування християнських цінностей у ціннісну систему особистості, створення відповідних умов для такої інтеграції.

До головних особистісних характеристик учителя школи як суб'єкта християнського виховання особистості належать:

- релігійні, світоглядні погляди та переконання;
- віра й пов'язані з нею надії та сподівання;
- доброта і справедливість;
- здатність орієнтуватися на вищі загальнолюдські цінності;
- потреба формувати свою особистість, життя, педагогічну діяльність відповідно до християнських цінностей.

До основних завдань такого вчителя можна віднести:

- контролювати самого себе й усі завдання, які він ставить перед вихованцями, на підвищеному моральному рівні;
- дбати про моральну чистоту навчання;
- розвивати дух учнів у прагненні до ідеї добра;
- сприяти розвитку в учнів самостереження, навчити їх аналізувати скоєні вчинки, міркувати про себе, свою поведінку або якусь конкретну особистісну якість;
- навчати дотримувати морально-етичних принципів і саме на основі них вибудовувати ділові, дружні, сімейні та інші стосунки, спрямовувати свою волю до добра, долучаючи у свій простір моральний критерій істини, усвідомлювати відповідальність за власні вільні рішення;
- пробуджувати у вихованця інтерес до іншої людини. Формою взаємодії з іншою людиною може бути «діяльна допомога», орієнтована на благо іншої людини, учинок, який передбачає самообмеження, співчуття, альтруїзм;
- виховувати любов, милосердя, доброту та інші якості.